

EUROPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

2012/2047(INI)

20.6.2012

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om sexualisering av flickor
(2012/2047(INI))

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

Föredragande: Joanna Katarzyna Skrzydlewska

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	8

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om sexualisering av flickor (2012/2047(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 1, 3, 11, 23, 24 och 32 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av FN:s konvention från 1979 om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (Cedaw),
- med beaktande av artiklarna 2 och 17 i FN:s konvention om barnets rättigheter,
- med beaktande av kommissionens rapport från 2010 om jämställdhet mellan kvinnor och män (COM(2009)0694),
- med beaktande av kommissionens meddelande ”Strategi för jämställdhet 2010–2015” (COM(2010)0491),
- med beaktande av kommissionens rapport ”Att skydda barn i den digitala världen” (COM(2011)0556),
- med beaktande av den europeiska strategin för ett bättre internet för barn (COM(2012)0196),
- med beaktande av den europeiska jämställdhetspakten (2011–2020), antagen av den Europeiska unionens råd i mars 2011,
- med beaktande av sin resolution av den 10 februari 2010 om jämställdhet mellan kvinnor och män i Europeiska unionen – 2009¹ och av den 8 mars 2011 om jämställdhet mellan kvinnor och män i Europeiska unionen – 2010²,
- med beaktande av sin resolution av den 17 juni 2010 om utvärderingen av resultaten från färdplanen för jämställdhet 2006–2010 och rekommendationer för framtiden³,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2009 om skydd av konsumenter, särskilt minderåriga, i samband med användning av videospel⁴,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A7-0000/2012), och av följande skäl:

¹ EUT C 341 E, 16.12.2010, s.35.

² Antagna texter, P7_TA(2011)0085.

³ EUT C 236 E, 12.8.2011, s.87.

⁴ EUT C 87 E, 1.4.2010, s.122.

- A. Tydliga uttryck för sexualisering har en negativ inverkan på flickors psykiska och fysiska utveckling, snedvrider relationerna till jämnåriga, försvagar förmågan att etablera sunda relationer, sänker självkänslan, leder till en rad psykologiskt betingade ätstörningar, till självobjektifiering och till ett snävare yrkesval samt ökar sannolikheten för aggressivt beteende mot flickor.
- B. Antalet barn som använder internet ökar, samtidigt som man kan notera att barn börjar använda internet utan större föräldrakontroll vid en lägre åldersgräns. Som ett resultat av detta sjunker även åldern för barns första kontakt med pornografi.
- C. Förutom de erotiserade kvinnobilder som används i reklamen kan man notera en ökning av antalet sexualiserade barnbilder i denna bransch.
- D. Omvandlingen av tonårsstjärnor till sexsymboler i syfte att stärka deras utsikter till framgång i nöjesvärlden gör flickor övertygade om att andra betraktar sexuellt attraktiva människor som mognare.
- E. Att ringakta kvinnors värde och att visa sådana bilder av dem som kränker deras värdighet är uttryck för sexualisering och bidrar till ökat våld mot kvinnor och till förstärkning av sexistiska inställningar och åsikter, vilket på sikt leder till diskriminering av kvinnlig arbetskraft, till sexuella trakasserier och till nedvärdering av deras arbetsinsatser och prestationer.
- F. I tv-program, dataspel och musikvideor finns en allt tydligare tendens att visa kvinnor i utmanande kläder och i sexuella poser och sångtexter för ungdomar har ett sexuellt suggestivt innehåll.
- G. Tillverkare av kläder erbjuder småflickor förminskade modeller av kläder för vuxna kvinnor, vilket leder till att omgivningen uppfattar flickorna som mognare än vad de i själva verket är.

Föremål för sexualisering

- H. Föremål för denna rapport är flickor i åldern 6–13 år och den inverkan som sexualiseringen har på deras personlighetsutveckling i bred bemärkelse, och målet är att definiera begreppet sexualisering och ge rekommendationer till de parter som direkt eller indirekt är berörda av problemet, i syfte att begränsa fenomenets omfattning och förebygga dess negativa effekter.

Definition av sexualisering

- I. Sexualiseringen beror på ett instrumentellt förhållningssätt till människan, genom att hon betraktas som föremål för sexuellt utnyttjande utan koppling till hennes värdighet och personliga egenskaper. Personens värde mäts utifrån hennes sexuella attraktivitet. Sexualisering kan också bestå i att påtvinga småflickor vuxna människors sexualitet, något som de på sin aktuella utvecklingsnivå inte är mogna för, vare sig emotionellt, psykologiskt eller fysiskt. Sexualisering är inte en normal, sund och biologisk utveckling av sexualiteten, som hänger samman med den individuella mognaden och som inträffar vid en tidpunkt som passar individen.

Rekommendationer

1. Europaparlamentet noterar att en rad integrerade åtgärder bör vidtas för att vidga små flickors och pojkars horisonter och åsiktsbildning i fråga om de värderingar som de låter sig vägledas av, vilket bör ske med genomtänkta strategier för att skydda barnen mot tendenser till sexualisering och objektifiering och genom att skapa nya redskap och rum, där unga personer kan utvecklas och upptäcka sin sexualitet vid lämplig tid och på deras eget sätt.
2. Europaparlamentet noterar att föräldrarna, som första auktoritet och som mest närstående personer, bör påverka förandet av deras barns inställningar i fråga om kön och sexualitet och samtidigt stödja dem när det gäller att hantera erotiserade bilder och material och att placera in dem i ett större sammanhang.
3. Europaparlamentet uppmärksammar föräldrarna på att de inte genom sitt beteende bör förstärka flickornas självobjektifiering genom att uppmuntra dem att delta i skönhetsstävlingar, genom överdriven omsorg om utseendet och, på ett senare stadium, genom att tillåta användning av kosmetisk kirurgi för att höja självkänslan.
4. Europaparlamentet noterar att särskilt vikt bör läggas vid att göra föräldrar, vårdare och lärare medvetna om att dataspel är fulla av sexualiserat innehåll och att barn som använder dem blir mer aggressiva, influeras av våldsamma sexuella beteendemönster och av ökad objektifiering av kvinnor.
5. Europaparlamentet uppmanar till bred information om det alleuropeiska systemet för klassificering av spel, PEGI (Pan-European Games Information), som gör det möjligt för föräldrar att undersöka dataspels innehåll och deras lämplighet med tanke på barnets ålder. Parlamentet uppmanar också till en breddning av klassificeringen inom detta system så att det omfattar även sexualiserat innehåll.
6. Europaparlamentet uppmuntrar till komplettering av skolornas läroplaner med program för barn mellan sex och tretton år, syftande till att förstärka deras mediekompetens, att utveckla deras förmåga till kritiskt tänkande och att välja tillgänglig information utifrån kunskaper om marknadsföringstekniker.
7. Europaparlamentet rekommenderar att ämnet ”förberedelse för familjeliv med inslag av sexualundervisning” införs i skolornas utbildningsprogram i samarbete med föräldrarna och under deras kontroll, för att hjälpa unga flickor och pojkar att etablera sunda, respektfulla och känslomässigt tillfredsställande relationer.
8. Europaparlamentet uppmanar till motsvarande förberedelser för lärare genom nödvändig utbildning i jämställdhet och i förmågan att upptäcka och reagera mot olika slag av missförhållanden i detta avseende samt mot våld med sexuell bakgrund.
9. Europaparlamentet noterar att personal som svarar för psykologiskt stöd i skolorna bör ges relevant träning för att lösa problem kring sexualisering.
10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaternas regeringar att inleda en dialog med leverantörer av internetjänster, konsumentorganisationer, frivilligorganisationer och föräldraorganisationer för att definiera sexualiseringsfenomenet och dess inflytande på

barnens utveckling samt dess inverkan på kulturnormer när det gäller sexuella beteenden och inställningar.

11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaternas regeringar att inleda ett samarbete med leverantörer av internetjänster för att blockera tillgången till internetsidor som förespråkar anorexi ("pro-ana") och bulimi ("pro-mia") samt att ta bort eller, där detta inte är möjligt, blockera sidor som innehåller barnpornografi.
12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att skapa internetsidor som innehåller information till föräldrar om regler för handel med produkter avsedda för barn, i kombination med ett system som gör det enkelt att framföra klagomål online till vederbörande kontrollorgan.
13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att dra nytta av de goda erfarenheter och lösningar som prövats i exempelvis Storbritannien och genom lämpliga lagregler se till att det, när det gäller normer för reklamnäringen, tas hänsyn till föräldraorganisationernas åsikter om barnens väl.
14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att kontrollera tillgängligheten av reklam med sexuellt innehåll, vars mottagare kan vara barn, och att införa förbud mot utnyttjande av barn som ambassadörer för varumärken.
15. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inleda samarbete med producenter av varusortiment som är avsedda för barn, såsom kläder och leksaker, för att utforma riktlinjer för bästa metoder med hänsynstagande till barnens väl och med främjande av höga etiska normer.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bearbeta statistiska uppgifter om sexualisering inom områden som: erotiskt innehåll i tv-program som kan vara åtkomliga för barn, förekomsten av våld med sexuell bakgrund i skolorna, förekomsten av våld samt innehåll som kränker kvinnors värdighet i dataspel, barns tillgång till internet med början från de lägsta åldersgrupperna, tendenser när det gäller att använda nya medier och att utnyttja bilder av flickor i reklam.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vid genomförandet av programmet "Säkert internet" utforma verktyg, med vilka föräldrar kan kontrollera och filtrera det innehåll som är tillgängligt för barn. Parlamentet vädjar om att liknande lösningar tillämpas för mobiltelefoner, datormobiler och bärbara apparater med internettillgång.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vid utarbetandet av program för jämställdhet och icke-diskriminering ta hänsyn till att de sexualiserade materialen inverkar på flickors psyke och utveckling och, när det gäller hela samhället, att diskriminerande stereotyper lever kvar till följd av detta fenomen.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja och sprida de goda metoder och de goda standarder som vissa EU-länder, däribland Storbritannien och Frankrike, redan har utformat på egen hand utifrån medvetenhet om problemen och ett välutvecklat samhällsansvar bland företagen, vilket exempelvis kan ta formen av att självreglering införs.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaterna i kampen mot sexualiseringen, inte enbart genom att ta fram nödvändiga data, att främja goda metoder eller att organisera informationskampanjer, utan även genom att ekonomiskt stödja insatser som medlemsstaterna genomför.
21. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Vi lever i en tid då erotiserat material är lätt tillgängligt inte bara för vuxna, utan även för barn. Den allmänna spridningen av bilder med sexuell karaktär har förstärkt fenomenet sexualisering, som bygger på att personer endast betraktas utifrån sin sexuella attraktivitet, liktydig med fysisk attraktivitet, att de objektifieras och ses som föremål för sexuell utnyttjande. När det gäller flickor innebär detta framför allt att de tillskrivs vuxna kvinnors sexuella drag. Samtidigt som individerna upphör att uppfattas som personer uppstår ett utrymme där övergrepp, aggressivt sexuellt beteende och även våld lätt uppstår.

Om man vill förstå fenomenet sexualisering måste det sättas in i ett kulturellt sammanhang och man måste försöka förstå hur farligt det är, särskilt i vår tid, då överflödet av erotiserade bilder är större än någonsin. Unga människor och barn har på internet, tv och videospel obegränsad tillgång till material som inte lämpar sig för deras ålder. Detta material har en enorm inverkan på barnens vardagsliv och utveckling och en av konsekvenserna är att barn betraktas som sexobjekt.

Vid tal om sexualisering bör det påpekas att detta begrepp ofta förväxlas med begreppet mänsklig sexualitet, som är en naturlig del av människans utveckling och en faktor som stimulerar till att etablera positiva och sunda relationer med andra människor. Sexualiteten formas av biologiska och psykologiska, men även samhälleliga och kulturella faktorer. Därför är den miljö som individen växer upp i så viktig. Barn och ungdomar som uppfostras i en kultur som präglas av sexualisering stöter på innehåll som de inte är intellektuellt eller känslomässigt redo att hantera.

Under barns och ungdomars mognadsprocess utsätts de för påverkan av erotiserade och retuscherade bilder som visar eftersträvansvärda ”sexiga” och ”attraktiva” utseenden. Mönstret för ett idealiskt fysiskt utseende är orealistiskt och följaktligen omöjligt att uppnå. Ständig exponering för sådana bilder leder till en oavbruten granskning av den egna kroppen och till jämförelser mellan det egna utseendet och det utseende som presenteras i medierna. Detta leder till depressioner, låg självkänsla och ätstörningar. Forskningen visar entydigt sexualiseringens negativa inverkan på barn och ungdomar, och särskilt flickor.

En av de främsta källorna till erotiserade bilder och material är tidskrifter, som i stor utsträckning fungerar som referenspunkter för unga flickor i färd med att bygga upp sin identitet. Tidskrifterna brukar lyfta fram kvinnors sexuella attraktivitet och intalar dem att det endast är genom det fysiska utseendet som de kan dra till sig männens uppmärksamhet. Med tanke på att barn, och särskilt flickor, allt oftare framträder som modeller i tidskrifterna blir det normalt att presentera barn som sexobjekt. Detta kan bidra till ett ökat antal sexuella övergrepp mot barn.

En annan fråga är presentationen av kvinnor i tv. I fråga om detta medium kan man notera betydligt fler negativa konsekvenser av sexualiseringen eftersom tv visar inte bara bilder utan även beteendemönster. Forskningen visar att antalet scener i tv och på biografer som visar sexuellt våld ständigt ökar. Den instrumentella presentationen av kvinnor som underkastade männen och enbart inriktade på att tillfredsställa deras behov inverkar i hög grad på flickors beteende och utveckling. Flickor tillägnar sig nämligen innehållet i dessa filmer och använder det som mönster för sig själva. Det leder till sänkt självkänsla, isolering och brist på framåtanda, vilket får allvarliga konsekvenser för vuxenlivet, särskilt när det blir fråga om att

etablera relationer och bygga en yrkeskarriär. Stereotypa presentationer av kvinnor och uppseendeväckande våldsscener medför negativa konsekvenser, såsom sexistiska inställningar, diskriminerande åsikter, diskriminering av kvinnor på arbetsplatserna samt förnekande av deras yrkesmässiga förmågor och kvalifikationer.

Internet är utan tvivel det medium som mest bidrar till att sprida sexualiseringen. Internets komplicerade natur medför att det ofta ligger utanför föräldrarnas kontroll. Dessa är inte medvetna om vilket innehåll som barnen stöter på. Även om barnen inte har direkt tillgång till olämpligt material eftersom föräldrarna har installerat ett filter, utsätts de ändå för sådant genom sina e-postkonton eller mobiltelefoner. Ett särdeles negativt fenomen är att barn publicerar sexuellt laddade bilder av sig själva. Detta visar klart i hur hög och påtaglig grad det innehåll som visas i medierna överförs till barns och ungdomars beteende. Man bör inte glömma att när barnen, särskilt flickorna, presenterar bilder av sig själva i sexuellt utmanande poser riskerar de att väcka intresse bland vuxna personer, som kan vilja knyta sexuella kontakter med dem. Forskning som genomförts i Storbritannien visar tydligt att barn som surfar på internet ofta stöter på pornografiska sidor, men att överförande av sexuellt material huvudsakligen sker genom mobiltelefoner. Under senare år har incidenter med sexuella våldshandlingar och trakasserier antagit epidemisk karaktär. Inspelade på mobiltelefoner utvecklas de till kontrollredskap, som inte sällan leder till offrets depression och isolering eller, i extrema fall, rentav till självmord.

Under en diskussion om sexualisering kan man inte förbigå frågan om dataspel som är ett populärt tidsfördriv bland barn och ungdomar och som ligger utanför de vuxnas kontroll. Dessa är ofta inte medvetna om att dataspelen är fulla med olämpligt innehåll, ofta med sexuell anstrykning. Dataspelets marknaden är full av produkter som utformats så att deltagarna kan spela beteenden av sexuell karaktär eller användning av våld mot kvinnor, exempelvis i form av våldtäkt. Till skillnad från andra medier gör dataspelen det möjligt för barnen att skapa alternativa identiteter och interaktioner baserade på våld. Med tanke på att barns intellektuella förmåga är begränsad under deras tidiga utvecklingsskeden framgår tydligt att de lätt kan förväxla den verklighet som visas i dataspelen med vardagslivets verklighet och överföra till vardagslivet det beteende som de tillåter sig under spelet. Detta leder ofta till aggressivt beteende av sexuell karaktär.

Sexualiseringen kan också noteras i reklamen, som är nära förbunden med kläindustrin och som i stor utsträckning påverkar denna. Den kvinnobild som skapas i reklamen är förvriden, vilket bidrar till att könsstereotyper lever kvar i samhället. När reklamen låter allt yngre modeller presentera kläder för vuxna uppmuntrar detta klädproducenterna att skapa kollektioner för flickor i samma stil som kläder för kvinnor, t.ex. stringtrosor eller behåar av pushup-typ. När flickor visar sig i kläder av sådant slag framstår de som vuxna kvinnor och drar uppmärksamheten till sexuella egenskaper, som de ännu inte förvärvat, vilket leder till att vuxna män kan ha förväntningar på dem som liknar deras förväntningar på vuxna kvinnor. Det kan leda till objektifiering av kvinnans kropp, fördjupande av kvinnostereotypierna och även en stimulans att betrakta småflickor som objekt för manliga begär.

Av ovanstående framgår tydligt att många frågor som sysselsätter Europaparlamentet, såsom könsdiskriminering, ojämlika löner, ökat våld med sexuell bakgrund och även pornografiproblemen, i stor utsträckning har sitt ursprung i den alltmer utbredda sexualiseringen av samhällslivet.